

ФЕНОМЕНОЛОГІЧНА РЕФЛЕКСІЯ ЖИТТЄТВОРЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ЯК ОДУХОТВОРЕНОЇ ІСТОТИ

О. І. Климишин

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника;
76000, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57;
тел. +380(342) 59-61-36*

В статті подано авторську точку зору на природу людини з позиції християнської персонології. Обґрунтовується розуміння людини як духовної істоти крізь призму онтологічних, соціально-психологічних, культурних спектрів її природи.

Ключові слова: *Людина, особа, особистість, сутність, дух, душа, тіло, особистісний розвиток, історичний розвиток, глобалізація, духовна криза.*

В особистісному розвитку кожної людини відбувається своєрідне відтворення історичного розвитку людства, а сама людина чи не щодня постає перед вибором певного стану та можливого переходу. У свій час В.С.Соловйов сказав: “Історичний розвиток є довгий і важкий процес переходу від стану тваринно-людського до стану бого-людського” [7, с.34]. Духовний розвиток – це змагання між духовним устремлінням людини відбутися людиною (у значенні особистості) та можливістю “пережити” життя заради “просто життя”. Однак те, що робить можливим цей перехід, внутрішнє виборювання людської перспективи є іманентно властивим людській природі, воно є причиною і наслідком останньої.

Історична епоха, в якій живемо, отримала назву пост-індустріальної, точніше – інформаційної. Вражаючим за останні сто років був розвиток науки і техніки, водночас стрімко зростала кількість населення планети: від 1,5 млрд. у 1900 р. до 6 млрд. у 2000 р.

У проблемі “людина і час”, на перший погляд, начебто все зрозуміло. Є невинна (принаймні в декілька тисяч років) течія часу, що відображає історію людства. І в цій течії на декілька десятків років “засвічується вогник” життя конкретної людини (тепер уже однієї з шести мільярдів).

Саме тут доречно конкретизувати поняття “людина” з точки зору християнської філософії. Питання це, звертаючись до Творця, поставив ще близько 1000 років до н.е. Псаломспівець: /Пс. 8:5/: “То що таке людина, що Ти пам’ятаєш про неї...?”, те ж повторив і апостол Павло /Свр. 2:6/. Мабуть, найповніше його з’ясування дав о. Іван Музичка: “Відповідь міститься в слові ОСОБА. То виключно християнське поняття, і в поганським філософським мисленні його не знайдемо. В християнській культурі цим словом не названо ніякої іншої тварини, тільки людину. Людина – то щось абсолютно осібне – тому особа, тобто конкретна істо-

та, інакша своєю сутністю, покликанням, діяльністю, гідністю, здібностями і призначенням...” [12, с.20-21].

Першу філософську дефініцію людини як особи дав християнський філософ Боецій (480-524). Вона звучить: індивідуальна сутність розумної природи. Дефініцію прийняв св. Тома Аквінський, міняючи терміни “індивідуальна” (що є в кожній тварині), “природа” (яка теж є в кожному бутті), “сутність” (кожне буття, що має існування в особі) на інші – самотутній, самотійний, тобто такий, що має буття сам у собі як повну сутність, і ця самотутність походить від духа-душі, яка є витвором Божим. Оскільки дух має розум, і цей дух-душа дає буття тілові, тіло і душа разом творять сутню цілість, – це і є особа. Дефініція по-філософськи звучатиме: *subsistens rationale* – самотутня істота з розумом-волею. Термін «особа» включає теж щось священне, образ Божий, тому заперечення Бога позбавляє особу її основи [12, с.21].

Людина – то не ангел, тобто не чистий дух... Людина – то тіло, одушевлене духом, існує самотійно своєю душею, яка є актом – здійсненням існування тіла-матерії, що творить у цілості досконалу істоту з розумом і свободою, тому з високою гідністю у порівнянні з іншими тваринами, з високим онтологічним становищем у бутті перед абсолютним Буттям-Богом. І це зветься Особою [12, с.21].

Особа – то духовно-матеріальна істота, що своє буття має від душі, і тому знає, що існує, знає, що знає, з цим знанням живе і діє, і його розвиває, знає про свій кінець, хоч це не кінець, яким стане “ніщо”, знає про свої цілі і завдання і до них прямує своєю волею і її силами зі свідомістю добра і зла своїх вчинків, знає про своє ставлення до інших, знає про найвище Буття, пізнає його і знає про свою від нього залежність і пізнає його як Бога... У понятті “особа” є вся гідність, права і велич людини, дані їй самим Богом...” [12, с.21-22].

І ще таке, не менш актуальне сьогодні: “Хибне поняття про людину без поняття “Особі”... нівечить велику прикмету духа, якою є свобода, для якої людина є створена, без якої не може бути моральності людських вчинків, права, відповідальності чи обов’язковості, і з тим усім губиться здоровий людський лад. Прикладом того, як можна легко позбавити людину свободи, є позбавлення її приватної власності. Людина стає тоді залежною цілковито від соціальних структур чи держави, яка в тому випадку стає капіталістом, єдиним власником капіталу чи засобів виробництва...” [12, с.25].

Тут є нагода привернути увагу до твердження св. Томи Аквінського про “очевидне, бо земне”: “Щоб людина була добродесною, їй потрібен певний мінімум матеріальних благ”. Адже людині – істоті амбівалентній, тобто “двоїстій” – і в її “приземленій частині” таки потрібна увага (і повага!), а не усього лише “аскетичне презирство”.

Історія ж повсякчас нагадує про вкрай нелюдські умови, в яких жили і трудилися мільйони “простих мешканців планети”, починаючи від будівничих пірамід у Єгипті чи Великої стіни у Китаї, і аж до євро-

пейських країн кінця XIX ст., де навіть 9-річні діти мали вимордовувати себе по 14 годин щодня на різних промислових підприємствах.

Страшним у своїй глибинній суті символом стосунків між “працею і капіталом” виглядає і розстріл демонстрацій робітників “у далекому Чикаго 1876 р.”, і мирна хода близько 14 тисяч вірян із хоругвами й іконами у Санкт-Петербурзі до резиденції російського царя у Зимовому Палаці 9 січня 1905 р. Їх вимоги сформулював на той час уже начебто “колишній” священик Георгій Гапон (1870-1906), оспіваний М. Горьким як “Буревісник”). У відповідь на законні вимоги: 8-годинний робочий день, підвищення заробітної плати, якісна медична допомога, демонстранти отримали кулі. Убито (!) 1216 осіб, поранено близько 5 тисяч ...

Про явну сумнівність марксистської ідеології йтиметься далі. Однак неможливо заперечити, що її поява зумовлена нужденними, вкрай важкими умовами життя і праці цілої суспільної верстви – робітничого класу. Тож і поновилася ранньохристиянська ідея всезагальної рівності (в істотно деформованому вигляді), відображена у “Маніфесті комуністичної партії” від 1848 року. Передувала ж йому “епоха Просвітництва” з її “звільненням від релігії”, Французька революція 1789 р. з усіма її людськими ексцесами...

У 1891 р. опублікована енцикліка папи Лева XIII про соціальні питання “*Regum novarum*” (“Нові речі”), якою “папа кінця XIX ст. започаткував науку Церкви про проблеми і принципи соціальної, політичної й економічної справедливості, як їх подає Церква у світлі Євангелії... [і тим самим] Церква відважно рушила на рятунок і поміч усім відповідальним за суспільне і економічне життя, щоб тим “новим речам”... дати оцінку, напрям, перестороги і науку на майбутнє” [12, с. 3]. Залишається підкреслити, що і цей документ, і декілька наступних, аж до енцикліки 1991 р. Папи Івана Павла II “*Centesimus annus*” (“Сотий рік”), як і результати їх обговорення на Міжнародній науковій конференції у Львові в червні 1992 р. [12], зберігають своє величезне евристичне значення і сьогодні. Трагедія, однак, у тому, що “світ цей у злі лежить”, і до голосу Церкви належно мало хто прислуховується.

Пригадавши оте І.Я. Франкове (“Що таке поступ”, 1905) щодо побудови народної держави на принципах соціалізму, “нерівність, вигнана дверима, повернулася б вікном, ... а сама така держава стала б велетенською народною тюрмою”, звернемо увагу й на такі слова І. Трачука: “Христос обіцяв прийти ще раз на землю і встановити Царство Боже в майбутньому. Але людина хоче щастя в теперішньому – земному житті. І не тільки особистого, а й спільного щастя. У цьому прагненні – спокуса для людства, яке в середні віки вже пережило спробу встановлення теократії – Царства Божого – на землі земними методами. Природа людська залишалась язичницькою, і Царство Боже не досягалось реально, як царство свободи. Людська свобода ще не була випробуваною до кінця. Християнське людство не могло продовжувати жити під насильницькою теократією. Секуляризація і спроба вигнання Бога з суспільного життя в епоху гуманізму були відповіддю на претензію церкви ошчасливити лю-

дей в теперішньому. Але Середньовіччя водночас дало можливість людині нагромадити духовні творчі сили і вистояти згодом під натиском матеріального світу, відкривши нові глибини духовності через поглиблення протилежності духа і матерії і досягнення ще більшої автономності духа” [12, с. 209].

Що ж стосується прагнення людей до рівності в набутті матеріальних благ, то ґрунтовний аналіз цього питання здійснив Ігор Шафаревич. Ось його найважливіші думки: “Очевидно, соціалізм є постійним фактором людської історії (...), ми повинні визнати соціалізм однією з найпотужніших та найуніверсальніших сил, які діють у тому полі, в якому розігрується історія” [13, с. 259]. Водночас тут же підкреслено: “Необхідно відмовитися від тлумачення соціалізму як відомої фази у розвитку людського суспільства, що настає, коли дозрівають необхідні для цього умови”. Бо загалом: “Передбачення марксизму майже всі, як на підбір, виявилися неправильними...” [там же, с. 264]. “Очевидно, значно ближчим до істини є К. Ясперс, котрий побачив у марксизмі не науку, а міфотворчість, яка базується на певних магічних уявленнях: це віра в те, що зруйнування існуючого тепер світу приведе до народження нової людини” [там же, с. 271], “соціалістична ідеологія намагається редукувати людську особистість до її найпримітивніших, нижчих шарів...” [там же, с. 298], “... складові елементи соціалістичного ідеалу можуть бути виведені з одного принципу: придушення індивідуальності” [там же, с. 331]. Тимчасом “найглибшу підтримку і найвище розуміння людська індивідуальність знаходить у релігії. Лише як особистість людина може звертатись до Бога і в цьому звертанні осягає себе як особистість, співмірну з особою Бога... Саме тому соціалістична ідеологія і релігія виключають одна одну... В цьому природно бачити причину тієї ненависті до релігії, яка типова для величезної більшості соціалістичних вчень і держав” [там же, с. 337]. І нарешті: “... послідовне здійснення принципів соціалізму, позбавивши людську індивідуальність її ролі, водночас позбавило б життя його смислу та привабливості (...), воно привело б до вимирання тієї групи населення, де ці принципи будуть реалізовані, а якщо вони переможуть у всьому світі, то – усього людства” [там же, с. 341].

Як зауважив Ю. Павленко, в ХХ ст. остаточно завершилася історія автономного існування традиційних цивілізацій і почалась реально (а не умоглядно) спільна історія всього людства, всіх країн і народів світу [5].

Йдеться про таке суспільно-політичне явище, яке отримало назву “глобалізація”. А вона – “суперечливе явище. Вона відкриває нові можливості для розвитку, пов’язані із поширенням інформації, знань, нових технологій, дозволяє у принципі ефективніше використовувати ресурси і переваги міжнародного поділу праці... З одного боку, глобалізація світової економіки підштовхнула демократичні процеси у різних регіонах світу – за останню чверть століття більше 100 країн покінчили із диктаторськими або однопартійними режимами і ввели багатопартійні виборчі системи... З іншого боку, в умовах глобалізації різкіше проявилися суперечності, пов’язані з реалізацією прав людини” [3, с.15].

Загалом ця проблема була розглянута з різних точок зору: “Наше, ХХ століття привело до нечуваного накопичення небезпечних пізнавальних результатів, до тієї вченої сліпоті, яка в захопленні від прогресу у вирішенні загадок природи не бачить моральної деградації людей та їх самосвідомості” [1, с.231]. Далі: “Досягнувши піка своєї могутності і звершень, сучасна цивілізація на стадії глобалізації переживає справжню духовну драму, пов’язану, образно кажучи, із серйозною недостатчею цих наявних цінностей та раціональних основ і форм людського життєлаштування. І, очевидно, не випадково минуле ХХ століття стало століттям краху великих учень та утопій – і комуністичної, і ліберально-ринкової... Сьогодні створена епохою індустріалізму технічна цивілізація переживає глибоку кризу саме своїх цільових установок, мотивів, життєвих смислів діяльності... Відчутно виявляє себе дефіцит людяності, духовності, терпить крах і розмірковувальний раціоналізм, що породив крайні форми сцієнтизму в науці, і сама ідея “завоювання” природи, панування людини над навколишнім середовищем” [3, с.10].

І ще: “Ми живемо в час самоусвідомлення себе різними, раніше підневільними етносами. Відтак активізуватиметься національна самобутність сприйняття християнства кожним народом... боротьба за національне християнство постане одним із виявів боротьби за національну незалежність, національне відродження, формування повноти національної культури” [3, с.309]. “Однією із складових системної кризи сьогодення є духовна криза, що виявляється, насамперед, у домінуванні споживацьких цінностей над загальнолюдськими ... Дискредитація духовних і культурних принципів та святинь по суті є технологією духовного розпаду ... Гонитва за матеріальними цінностями призвела до втрати моральних орієнтирів, сенсу життя. Духовні виміри буття: любов, надія, краса, добро набувають кількісних характеристик і перетворюються на продукти споживання” [2, с.59].

Усе сказане вище стосується сутності людини як особи та її проблем насамперед нинішнього часу. Однак, беручи до уваги окрему людину (наприклад, себе), роздумуючи над її покликанням, ми водночас не можемо не думати і про “тих інших”, які уже зійшли зі сцени сотні і тисячі років тому, не можемо не думати про зміну історичних епох, окремих цивілізацій. А їх же А. Дж. Тойнбі [9] налічував аж 36 (серед них передусім єгипетська, антська, давньокитайська, шумерська і т.д.). Все-рйоз було дискутоване питання “чи взагалі можна говорити про історію людства?”. К. Ясперс (1883-1969) так відповідав на це запитання: “Ми намагаємося збагнути історію як ціле, щоб тим самим зрозуміти і себе. Історія є для нас спогадом, про який ми не лише знаємо, але в якому корені нашого життя. Історія – основа, один раз закладена, зв’язок із якою ми зберігаємо, якщо хочемо не безслідно зникнути, а зробити свій внесок у буття людини. Історичне бачення створює ту сферу, в якій пробуджується наше розуміння природи людини ... Ми черпаємо сили в тому, що було, що визначило наше становлення, що є для нас зразком...” [10, с.196].

“У сфері знання і технічних умінь шлях веде вперед, проте не кроком, і досягнуте може бути у тому ж вигляді передане далі, стає всезагальним надбанням. Так через історію окремих культур і всіх народів накреслена єдина лінія зростаючої спадщини ... У цій царині світова історія може бути осмислена як розвиток по висхідній лінії. Однак... сама людська природа, етос людини, доброта і мудрість не піддаються такому розвитку... тому прогрес може бути в знанні, в техніці..., але не в субстанції людини, не в її природі... Високорозвинуті народи гинули під натиском народів, які значно поступалися їм у розвитку, культура руйнувалася варварами...” [10, с.197].

В ході історії склалися великі імперії, які... згодом знову розпадалися... [І лише] за останні п'ять століть європейці втягнули весь світ у свою орбіту... Європейці першими зробили єдність світу усвідомленою, спілкування планомірним, тривалим і надійним” [10, с. 199].

К. Ясперс визнав “неспроможність конструкції єдиної історії людства, як її накреслила Церква” (створення світу, вигнання з раю, пришестя Божого Сина на землю, Страшний Суд). Бо: “відкидається найбільша маса людської реальності, цілі народи, епохи і культури відкидаються як такі, що не мають значення для історії” [10, с.204].

Ще категоричнішим був Карл Поппер: “Нема історії людства, а є лише безмежна кількість історій усіх аспектів людського життя. І одна з цих історій – це історія політичної влади. Її піднято до рівня світової історії. Проте це, я вважаю, образливо для будь-якої концепції людства. Це навряд чи краще, ніж тлумачити історію привласнення чужого майна, пограбування чи отруєнь як історію людства. Оскільки історія політичної влади є нічим іншим, як історією міжнародних злочинів і масових убивств (включаючи, щоправда, й окремі спроби покласти їм край). Цю історію викладають у школах, і деякі найбільші лиходії вихваляються як її герої” [6, с.293].

“Але чи насправді не існує такої речі, як універсальна історія в розумінні конкретної історії людства? Вона неможлива. І такою мусить бути відповідь, гадаю, кожного гуманіста й зокрема кожного християнина. Конкретною історією людства, якби така існувала, мусила б бути історія всіх людей. Вона мусила б бути історією всіх людських надій, всієї боротьби і страждань. Адже жодна людина не значніша за іншу. Зрозуміло, що цю конкретну історію неможливо написати. Ми повинні абстрагувати, щось відкидати, робити вибір. Але при цьому ми приходимо до багатьох історій і серед них – до тієї історії міжнародних злочинів і масових убивств, яка й була оголошена історією людства” [6, с.293-294].

“Я знаю, що ці погляди зустрінуть відчайдушний спротив з багатьох боків, у тому числі з боку деяких апологетів християнства, оскільки, хоча й у Новому Завіті важко знайти підтвердження цього, думка про те, що Бог виявляє себе в історії, що історія має сенс і що цей сенс є метою Бога, часто вважається частиною християнського вчення. Історизм, таким чином, виставляється як необхідний елемент релігії. Однак я з цим не погоджуюсь. І стверджую, що такий погляд є чистим ідолопо-

клонством і забобою не лише з точки зору раціоналіста чи гуманіста, а й з точки зору власне християнства” [6, с.294].

Інакше розуміли сенс історії людства С.Л. Франк та о. Ол. Мень. Зокрема С.Л. Франк зауважив, що “віруюча душа живе не в одному, а зразу в двох світах, визнаючи одночасно реальність обох – вона бачить “світ” – той світ, який “весь лежить у злі”, – і їй, водночас, відомий із безпосереднього досвіду інший, вищий, або глибинний світ, світ Святині, в якій вона отримує єдиний смисл свого існування” [11, с.430].

І ще: “Релігійна людина так само мало може сумніватися в тому, що світова історія має якийсь, хоч і недосяжний для неї, вищий смисл, тобто йде в якомусь певному напрямку, керована якимсь призначенням, як і мало вона може засумніватися, що її особисте життя є не поєднання безглузких випадковостей, а для чогось призначене, кероване волею Отця нашого Небесного. Питання лише в тому, якою мірою нам дано збагнути цей смисл, проникнути в таємницю Божого Промислу” [там же, с. 447].

Але чи йде в ногу з прогресом науки і техніки прогрес моральний, духовний? На це о. Ол. Мень відповідає “... Писання не зображає історію у виді процесу, в якому відбувається лише збільшення добра..., історія від початку стала ареною зіткнення добра і зла в людині; обидва вони мають тенденцію до зростання. З кожною епохою антагонізм між ними стає все більше напруженим, ... історія духа безперервно виявляє явища регресу. Літописи світу знають чимало епох, коли культура і моральність сягала найжалюгіднішого виродження ... [Зокрема] у ХІХ ст. прискорення прогресу цивілізації, покращення умов життя не зробило людей благороднішими, щасливими і добрими. Навпаки, чим далі ішов матеріальний прогрес, тим ясніше вимальовувалася похмура картина духовних криз і спустошеності ...

Отже, звершилося нове “відкриття людини”, і воно виявилось відкриттям, яке може довести до відчаю. Поступово почали здогадуватися, що таємниця людського зла коріниться далеко не лише в соціальному середовищі, яке радше саме є наслідком цього зла ... ніколи раніше люди не мали таких сприятливих умов існування і ніколи раніше духовна криза не набувала такого катастрофічного розмаху” [4, с.133-140].

Підсумовуючи все викладене, скажемо: сучасні наукові дискусії про наявність чи відсутність історичного, культурного, духовного прогресу людства дають підстави стверджувати, що значна частина набутих знань, здобутків культури все ж не пропала безслідно. Тож висновок А. Тойнбі був занадто песимістичним! Загалом же – у всьому незбагненний для нас задум Творця. З плином часу, річ ясна, змінюється тло, на якому розігрується земна драма окремо взятої людини. Але імперативи, про які має пам’ятати ця людина (кожен із нас), незмінні, як ось: “Будьте святими, бо Я Святий”. Бо “людина – це звір, якому звелено піднятися до неба”. Отже, будьмо готові щоденно здавати екзамени, передусім на гідність. Здавати їх, “бути в світі, але не від світу” нелегко. І важливою підтримкою тут є поняття “батьківщина, земля батьків”, бо це – “одне з найбільш основних і дорогих надбань народного досвіду” [8, с. 54]. Те ж

писав і Папа Іван Павло II у своїй книжці, яка побачила світ вже після його смерті.

Так, процеси глобалізації (як і попередні – урбанізації) вносять небезпечні труднощі в духовне життя кожного з нас. Але маємо долати ці труднощі, маємо, зокрема, і залишатися тими, ким Творець захотів нас бачити: конкретно нас – українцями, інших – поляками, росіянами, японцями тощо... Мусимо повсякчас пам'ятати, що головним догматом християнської віри є взаємна любов, а відтак і повага до “ближнього”, байдуже якою мовою вкладає він свої молитви до свого, але і нашого (усіх нас) Творця.

Знаємо оте Євангельське: “Син Чоловічий, коли прийде, чи знайде на землі віру?” /Лк.18:8/. Тобто, чи не озвіріють люди на цей час, чи не втратять свою людську подобу? Ось що загрожує людству взагалі “наприкінці віків”. На “щось таке і то вже тепер” звернув увагу о. Ол. Мень. А проте надія є: адже не сказано “не знайде”, а “чи знайде?” То ж маємо працювати над тим, щоб Він цю віру знайшов...

Література

1. Кримський С.Б. Запити філософських смислів / С.Б.Кримський. – К.: Вид. ПАРАПАН, 2003. – 240 с.
2. Льовкіна О.Г. Відчуження людини у соціокультурному просторі: минуле і сучасність / О.Г.Льовкіна. – К.: Парапан, 2006. – 164 с.
3. Людина і культура в умовах глобалізації // Збірник наукових статей. – К.: Парапан, 2003. – 400 с.
4. Мень Александр. История религии, Т.1 / А.Мень. – М.: Слово, 1991. – 288 с.
5. Павленко Ю. Історія світової цивілізації / Ю.Павленко. – К.: Либідь, 2000. – 360 с. 314.
6. Поппер Карл. Відкрите суспільство та його вороги / Карл Поппер. – Т.2. – К.: Основи, 1994. – 495 с.
7. Рупнік М.І. Духовне життя / М.І.Рупнік. – Рим, 1995. – 118 с.
8. Словник біблійного богослов'я / під заг. ред. Владика Софрона Мудрого. – Львів.: Місіонер, 1996 – 935 с.
9. Тойнбі А.Дж. Дослідження історії, Т.2 / А.Дж.Тойнбі. – К.: Основи, 1995. – 402 с.
10. Философия истории: Антология: Учеб. Пособие для студентов гуманитар. вузов / Сост., ред. и вступ. ст. Ю.А. Кимелева. – М.: Аспект Пресс, 1995. – 351 с.
11. Франк С.Л. Духовные основы общества / С.Л.Франк. – М.: Республика, 1992. – 511 с.
12. Церква і соціальні проблеми / Матеріали міжнар. конф. – Л., 1993. – 544 с.
13. Шафаревич И.Р. Есть ли в России будущее? / И.Р.Шафаревич. – М., 1991. – 560 с.

Стаття надійшла до редакційної колегії 18.11.2011 р.

Рекомендовано до друку докт. психол. наук, професором Карпенко З.С.

**PHENOMENOLOGICAL REFLECTION OF LIFECREATION
OF PERSONALITY AS SPIRITUAL CREATURE****O. I. Klymyshyn***PreCarpathian National University named Vasyl Stefanyk;**76025, Ivano-Frankivs'k, st. Shevchenko, 57;**ph. +380 (342) 59-61-36*

The article has author's point of view on the nature of human from the position of Christian Psychology. The understanding of human as spiritual creature through the prism of ontological, social-psychological, cultural spectra of its nature is proved.

Key words: *human, personality, person, essentiality, spirit, soul, body, the development of personality, historical development, globalization, spiritual crisis.*